

prof. MUDr. PAVEL NAVRÁTIL, CSc.

narozen 29. 8. 1922 v Řestokách (u Chrudimi), zemřel 14. 2. 2006 v Hradci Králové

Ve vzpomínce na svého učitele, druhého přednosty Urologické kliniky FN a LFUK v Hradci Králové, bych se rád vrátil k jeho profesní celoživotní dráze urologa.

Česká urologie 2006; 1: 64

Gymnazijní léta prožil zprvu s rodiči v Bratislavě a poté v Hradci Králové, kam se přestěhovali. Po maturitě nastoupil jako zřízenec na chirurgii a prosektuře v Chrudimi. Po II. světové válce začal studovat Lékařskou fakultu v Brně. Po promoci nastoupil na krátkou dobu na gynekologii v Pardubicích a odtud odešel na povinnou službu do armády do Ružomberoku. Vládním rozhodnutím se stal vojákem z povolání a nastoupil na chirurgické oddělení vojenské nemocnice v Hradci Králové.

V roce 1952 byl vyslán se skupinou lékařů pod hlavičkou WHO do Severní Koreje, kde pracoval jako chirurg ve vojenské nemocnici. Po návratu do vlasti pokračoval ve Vojenské nemocnici v Hradci Králové a věnoval se spolu s Dr. Švábem urologii na tehdejší Chirurgické klinice pod vedením profesora Bedrny.

Začátkem 60 let se Vojenská nemocnice v Hradci Králové změnila v civilní. Doktor Navrátil byl převelen do ÚVN v Praze, kde pracoval jako zástupce primáře urologického oddělení. Zde strávil jen krátkou dobu. Již v té době se začínala formovat možnost zřízení Urologické kliniky v Hradci Králové a možnost jeho návratu do Hradce. V šedesátých letech spolu s docentem Švábem a primářem Jeřábkem budoval ustavenou Urologickou kliniku a stál u zrodu národní urologické společnosti.

Kandidátskou disertační práci zaměřil na subrenální obstrukci funkčně solitární ledviny. Věnoval se chirurgické léčbě hydronefrózy, vyžíval se v extenzivních výkonech v retroperitoneu. Jeho habilitační práce se věnovala taktice chirurgické léčby karcinomu ledviny, byl ve skupině lékařů, kteří uvedli do praxe arteficiální obliteraci ledvinné tepny u tohoto nádoru. Pod jeho vedením byla také provedena první nefrektomie s nádorovým trombem v pravé srdeční síni za použití mimotělního oběhu ve spolupráci s kardiologií. V této práci pokračuje i současný přednosta Urologické kliniky docent Morávek.

Celou jeho prací se prolíná péče o pacienty s ledvinnou nedostatečností. Byl v týmu, který provedl první transplantaci ledviny v ČSR a byl i prvním přednostou

Obrázek 1. prof. MUDr. Pavel Navrátil, CSc.

Transplantačního centra, které bylo založeno při Urologické klinice v roce 1978.

Kolegiální spolupráce s profesorem Švábem, dávala možnost věnovat se aktivitě na akademické půdě. Profesor Navrátil se v sedmdesátých letech stal děkanem LF UK v Hradci Králové a byl jím celých 15 let. Práce pro Fakultní nemocnici, kliniku a školu mu ubírala tolik času, že úplně opustil svého největšího koníčka malování. To přetrvalo jen v mnoha schématech, kterými byly ilustrovány jeho práce a přednášky.

Profesora Navrátila si pamatuji jako lékaře s neobvykle lidským přístupem nejen k pacientům, ale i spolupracovníkům, uměl naslouchat druhým a měl přirozenou autoritu. V roce 1985 po dokončení výstavby nové kliniky převzal po profesoru Švábovi její vedení a v čele stál do roku 1990, kdy jako 68letý odešel do důchodu. Urologii se však věnoval ještě dalších 10 let jako konzultant, operatér a soukromý lékař. Ischemická choroba, pro kterou se léčil od roku 1967, se mu nakonec stala osudnou. Zemřel ve věku nedožitých 84 let.

Jeho jméno se zapsalo do dějin české urologie.
Petr Morávek